

Trump 2.0 Ticaret Politikası Gündemi:

Ekonomik Strateji ve Küresel Zorlukları Dengelemek

Şeymanur Yönt

(Tayfun Coşkun - Anadolu Ajansı)

Donald Trump'ın ikinci dönem ticaret politikaları, Çin mallarına %60'a kadar ve diğer ülkelerden yapılan ithalata %10-20 oranında gümrük vergisi uygulanmasını vurgulayarak ulusal güvenliği güçlendirmeyi, ticaret açığını azaltmayı ve yerli üretimi teşvik etmeyi hedeflemektedir. Ancak, bu politikalar Çin ve AB gibi büyük aktörlerin misillemeleri de dahil olmak üzere önemli küresel sonuçlar doğurma riski taşımaktadır. Bu politikaların hedeflerini gerçekleştirip gerçekleştiremeyeceği, etkileri ve bunlara olası cevaplar daha hazırlıklı olmak için kapsamlıca değerlendirilmelidir. Bu değerlendirme, ekonomik faktörlerin ötesine geçerek ulusal güvenliği, hizmet ticaretini ve tarifelerin kısa ve uzun vadeli etkilerini dikkate almalı, basitleştirilmiş sonuçlardan kaçınılmalıdır.

Donald Trump'ın yeniden başkan seçilmesiyle birlikte ABD ticaret politikaları ve yeni gümrük vergileri uygulanması potansiyeli bir kez daha küresel gündemin odağına yerleşti. Bu politika perspektifi, Trump'ın olası ticaret politikalarının ana bileşenlerini incelemekte, Trump'ın evrensel gümrük vergileri ve ikili gümrük vergileri uygulamak da dahil olmak üzere seçim vaatlerini değerlendirmektedir. Daha sonra Trump'ın ticaret politikalarının enflasyon, ticaret açığı ve ulusal güvenlik üzerindeki olası etkileri incelenmektedir. Son olarak, Çin, Avrupa Birliği ve özel sektör dahil olmak üzere başlıca uluslararası aktörlerin misilleme gibi tepkilerini değerlendirmektedir.

Trump'ın ticaret ve gümrük vergisi politikalarının kapsamlı bir analizi, birçoklarının yaptığı gibi sadece ekonomik faktörleri değil, aynı zamanda bu politikalara bağlı ulusal güvenlik hususlarını da dikkate alan daha geniş bir bakış açısı gerektirmektedir. Gümrük vergileri ve mallar Trump'ın ticaret gündeminin merkezinde yer alsa da ticaretin mallarla sınırlı olmadığını, özellikle hizmetler olmak üzere diğer bileşenlerin de önemli bir rol oynadığını kabul etmek de önemlidir. Ne yazık ki Trump'ın politikaları ve bunu takip eden, özellikle de gümrük vergilerinin ekonomik etkileri üzerine yapılan tartışmalarda bu husus genellikle göz ardı edilmektedir.

Ayrıca hem destekçilerin hem de eleştirmenlerin pozisyonlarını değerlendirirken, aşağıdaki gibi yanıltıcı veya aşırı basitleştirilmiş argümanlarla yönlendirilmekten kaçınmak çok önemlidir:

- Gümrük vergisi politikalarının başarısını veya başarısızlığını gerekçelendirmek için tarihsel örneklerle seçimlik olarak atıfta bulunmak yetersizdir. Örneğin, ABD'nin geçmişte gümrük vergil-

eriyle büyüdüğünü ya da 1930'larda gümrük vergilerinin olumsuz sonuçlara yol açtığını söylemek, Trump'ın politikalarının nasıl sonuçlanacağı konusunda kesin bir fikir vermez. Hatta Trump'ın ilk dönemi neler olabileceğine dair ipuçları verse de geleceğin garantisi olarak kullanılamaz. Her dönemin kendine özgü koşulları vardır ve gelecekteki sonuçları tahmin etmek için geçmişin koşullarını aynen yeniden yaratmak imkansızdır.

- Bir sonuca katkıda bulunan diğer faktörleri hesaba katmadan doğrudan neden-sonuç ilişkileri kurmak hatalı sonuçlara yol açar. Örneğin, gümrük vergilerinin enflasyonu artıracağını doğrudan iddia etmek yerine, X, Y ve Z faktörlerinin gerçekleşmesi halinde enflasyonun artabileceğini veya tersine, bu faktörlerin gerçekleşmemesi halinde enflasyonun artmayabileceğini belirtmek daha doğrudur. Benzer şekilde, imalat sektöründeki düşüşün nedeni olarak serbest ticaret gösterildiğinde, imalat sektöründeki düşüşe katkıda bulunan hizmetler sektöründeki artış gibi diğer faktörler genellikle göz ardı edilerek hatalı sonuçlara varılmaktadır.
- Tartışmalarda alternatif politika araçları genellikle göz ardı edilmektedir. Gümrük vergilerini desteklerken, ticaret açığını azaltmak gibi alternatif politikaların aynı sonuçları sağlayıp sağlayamayacağını göz önünde bulundurmak önemlidir.
- Gümrük vergilerinin oranı ve kapsamı, etkilerinin belirlenmesinde önemli bir rol oynar ve gümrük vergilerinin fayda ve zararlarının boyutunu etkiler. Bu nedenle, doğrudan sonuçlara varmak yerine rakamlar dikkate alınmalıdır.
- Gümrük vergilerinin kısa ve uzun vadeli etkileri

(Tayfun Coşkun - Anadolu Ajansı)

farklı olabilir ve herhangi bir politika değerlendirmesi her ikisini de dikkate almalıdır.

- Nihayetinde, politika analizi hem maliyetlerin hem de faydaların dikkatli bir şekilde değerlendirilmesine dayanmalı ve gümrük vergilerine yalnızca ekonomik veya siyasi merceklerden bakılmamalıdır. Bu nedenle hem kısa vadeli hem de uzun vadeli ekonomik ve siyasi etkilerin kapsamlı bir değerlendirmesi gereklidir.

Bu doğrultuda, Trump 2.0 ticaret politikaları beş başlık altında incelenebilir:

1. Trump'ın seçim vaatleri
2. Trump'ın seçim vaatleri ve ticaret politikalarının değerlendirilmesi: V.1'den V.2'ye geçiş ve geleceğe bakış
3. Potansiyel Trump 2.0 ticaret politikaları ve etkileri
4. Küresel tepkiler
5. Özel sektör tepkisi

1. Trump gelecekteki ticaret politikaları hakkında ne sinyal verdi?

Seçim kampanyası sırasında Trump, Çin'den ithal edilen ürünlere %60'a varan, diğer ülkelerden gelen ürünlere ise %10 ila %20 arasında gümrük vergisi uygulanmasını [önerdi](#). Ayrıca Çin ile ticaretin ve yatırımların azaltılmasını savundu. Kısa bir süre önce, ABD'ye giren tüm Çin mallarına %10 ek gümrük vergisi ve Meksika ve Kanada'dan gelen tüm ürünlere %25 gümrük vergisi getirmeyi planladığını [açıkladı](#).

Bu ticaret politikaları, Trump'ın vergi indirimleri, de-regülasyon ve enerji politikalarını içeren daha geniş ekonomik stratejisinin bir parçasıdır. Bu strateji, vergi yüklerini azaltarak, işletmeler üzerindeki düzenleyici kısıtlamaları gevşeterek ve ABD ekonomisini güçlendirmek için enerji bağımsızlığından yararlanarak yurtiçi büyümeyi ve rekabetçiliği teşvik etmeyi amaçlamaktadır.

Ticaret politikası ile birlikte, bu politikaların genel hedefleri şunlardır:

- Çin'in ABD'nin dışı açıklığını "[ekonomik olarak sömürmesini](#)" ele alarak ulusal ve ekonomik güvenliğin sağlanması
- Gelir elde etme
- Yerli üretimin teşvik edilmesi

- ABD'nin ticaret müzakerelerindeki konumunun güçlendirilmesi
- Ticaret açığının azaltılması

Ancak Trump'ın ilk döneminde seçim vaatlerinin yarısını yerine getirmediği göz önüne alındığında, ikinci dönemde ticaretle ilgili bu vaatleri yerine getirip getirmeyeceğine dair soru işaretleri ortaya çıkmaktadır. Kısmen kararsız eyaletlerden, özellikle de endüstriyel gerilemeye boğuşan "Rust Belt"deki eyaletlerden [destek almayı](#) amaçlayan, zor durumdaki imalat sektörlerinin yeniden canlandırılmasına öncelik verme vurgusu bu kuşkuyla daha da artıyor.

Trump'ın vaatlerini yerine getirme konusundaki karışık süreci ve birçok taahhüdünün altında yatan stratejik nedenler göz önünde bulundurulduğunda, ilk dönem politikalarını ve diğer faktörleri incelemek, ikinci dönem gündeminin neler içerebileceğine dair değerli bilgiler sunmaktadır.

2. Trump'ın Seçim Vaatleri ve Ticaret Politikalarının Değerlendirilmesi: V.1'den V.2'ye Geçiş ve Geleceğe Bakış

Her şeyden önce, Trump'ın ikinci dönemini değerlendiren onun ilk dönemini devam ettireceği yanılgısına düşmek gerekir. Ayrıntılı olarak açıklanacağı üzere, Trump v.1 ile Trump v.2 arasında Hazine ve Ticaret Bakanlıkları'na atadığı isimler de dahil olmak üzere önemli ekonomik ve siyasi farklılıklar bulunmaktadır ve bu değişikliklerin ikinci dönem ticaret politikaları üzerinde önemli bir etkisi olması muhtemeldir.

2.1. Trump v.1 Ticaret Politikalarına Bakış

Çin ile ticaret savaşları, çelik ve alüminyuma gümrük vergisi getirilmesi ve NAFTA'nın USMCA anlaşması olarak yeniden müzakere edilmesi Trump'ın ilk dönemine damgasını vurdu.

- **Ticaret Savaşları:** Trump, Çin'den ithal edilen mallara yüz milyarlarca dolar değerinde gümrük vergisi uyguladı. Ticaret çatışması teknoloji transferi ve fikri mülkiyet hırsızlığı gibi konular sebebiyle tırmandı. Ancak Çin'in ABD'den mal ve hizmet alımlarını arttırmayı, fikri mülkiyet korumalarını güçlendirmeyi ve zorunlu teknoloji

¹ ABD'nin sanayi merkezlerinin eski canlılıklarının kaybolmasıyla birlikte ekonomik ve sanayi gerilemesine uğramış bölgelerini ifade etmek için kullanılan bir terimdir.

transferi uygulamalarını ele almayı taahhüt ettiği Phase One (Birinci Aşama) Anlaşması'nın imzalanmasıyla gerginlik azaldı.

- **Çelik ve Alüminyum Gümrük Vergileri:** Trump, ulusal güvenlik kaygılarını gerekçe göstererek çelik ve alüminyum ithalatına %25'e varan gümrük vergileri getirdi. Ancak, tam olarak sonuçlandırılmamış olsa da daha sonra AB de dahil olmak üzere ticaret ortaklarıyla onları bu gümrük vergilerinden muaf tutmak için müzakereler yürüttü.
- **USMCA:** Trump, 2016 kampanya vaadini [yerine getirmek](#) amacıyla NAFTA'nın yerine ABD istihdamını korumayı ve yerli üretimi artırmayı hedefleyen USMCA'yı getirdi. USMCA işgücü, dijital ticaret ve otomobil üretimi hükümlerini güncellerken, NAFTA'nın temel çerçevesini büyük ölçüde korudu.
- **Ulusal Güvenlik Gerekçeleri:** Gümrük vergileri de dahil olmak üzere ticaret eylemleri genellikle ulusal güvenlikle ilişkilendirildi. Örneğin, çelik ve alüminyum ithalatına yönelik gümrük vergileri Trade Expansion Act (Tr. Ticareti Genişletme Yasası) 232. Bölümü kapsamında değerlendirildi, ancak bu hamleler Kanada ve Avrupa Birliği gibi ortaklarla olan ittifakları da zorladı.
- **Tarımsal Destek:** Çin'in ABD tarım ürünlerine uyguladığı gümrük vergilerine karşılık olarak Trump, ABD'li çiftçilere milyarlarca dolar sübvansiyon sağladı.

2.2. Neler Trump v.2 Ticaret Politikalarını Şekillendirebilir?

Trump'ın ilk dönem politikalarına ve seçim vaatlerine bakıldığında kesin olan bir şey var: Trump [en sevdiği ke-lime](#) olan gümrük vergilerini bir politika aracı olarak kullanmaya devam edecek. Dahası, muhtemelen, müzakere kapısını açık bırakmakla birlikte, Çin'e yönelik gümrük vergisi uygulama tehdidinde bulunacak veya bu vergileri uygulayacak ve Meksika ve Kanada gibi ABD müttefiklerini hedef alacak. Son olarak, ticaret ortaklarından daha fazla taviz koparmak için agresif stratejilere odaklanarak mevcut ticaret anlaşmalarını yeniden gözden geçirmesi muhtemel.

Bununla birlikte, Trump v.2'nin ticaret politikalarının değişen siyasi ve ekonomik dinamikler nedeniyle Trump v.1'inkilerden farklı olacağı da kesindir. Trump v.2 ticaret politikalarını şekillendirmesi muhtemel temel faktörler ve bunların politikalar üzerindeki potansiyel etkileri aşağıdaki gibidir:

2.2.1. Küresel Ekonomik ve Politik Dinamiklerin Değişmesi

Trump'ın ilk dönemiyle kıyaslandığında, ülkeler arasında ABD baskısına karşı ABD'ye alternatifler arama eğiliminin artması, ticari engellere karşı daha hazırlıklı olunması ve çok kutuplu ittifakların öneminin artması gibi küresel bazda önemli siyasi ve ekonomik değişiklikler meydana gelmiştir. Örneğin Çin, ABD tarafından daha fazla hedefleneceği beklentisiyle, ABD'nin olası kısıtlamalarına karşı hazırlık düzeyini arttırırken, aktif olarak yerli sanayilerini güçlendirmeye ve daha fazla bölgesel ticaret ortaklığı geliştirmeye çalışmaktadır. ABD'nin Çin'i hedef alan ihracat kontrollerinden sadece bir gün sonra Çin'in yarı iletkenlerde kullanılan malzemelere yönelik [ihracat kontrolleri](#), ABD ticaret politikalarına yanıt vermeye hazır olduğunun bir örneğidir. Ancak Çin, yanıt verme kapasitesini [sınırlayabilecek](#) iç ekonomik zorluklarla karşı karşıyadır. Bir başka örnek olarak Hindistan, ABD gümrük vergileri beklentisi nedeniyle Japonya ve Avustralya gibi ülkelerle ticari ilişkilerini iletmiştir.

Bu gelişmeler muhtemelen Trump'ın ikinci dönemindeki ticaret politikalarını şekillendirecektir. Örneğin, Çin ve Hindistan gibi ülkeler sübvansiyonlar ve bölgesel ticaret anlaşmaları yoluyla gümrük vergilerine karşı dirençlerini arttırdıkça, Trump'ın gümrük vergisi uygulama tehditlerini bir müzakere taktiği olarak kullanma kozu ilk dönemine göre daha az etkili hale gelebilir. Dahası, bunun daha işbirlikçi bir yaklaşıma yol açmasını beklemek pek olası olmasa da özellikle Meksika ve Kanada gibi müttefiklerin yanı sıra teknoloji sektöründeki aracı firmalar gibi belirli sektörler için daha fazla muafiyet getirebilir. Yine de seçim vaatleri ve ilk dönemi göz önüne alındığında Trump'ın ikinci dönemine daha yumuşak bir gümrük vergisi duruşuyla başlaması pek olası değil. Ancak ekonomik ve siyasi dinamiklerdeki söz konusu değişiklikler, Trump'ın görev süresinin ilerleyen dönemlerinde ticaret politikalarını yumuşatmasının önünü açabilir.

2.2.2. Trump'ın Atamaları

Donald Trump'ın son kabine atamaları, yönetimi içindeki sadakati sağlamlaştırmak ve spesifik ticaret ve ekonomi gündemini gerçekleştirmek için stratejik bir çabayı yansıtıyor. Kilit pozisyonlar için yaptığı seçimler, ABD ticaret politikalarını "Önce ABD" doktrinine uygun olarak yeniden şekillendirmeyi amaçlayan sadık ve geleneksel olmayan [Çin karşıtlarının](#) bir karışımını vurgulamaktadır. Örneğin, Trump'ın Cantor Fitzgerald'ın CEO'su Howard Lutnick'i Ticaret Bakanı olarak seçmesi, gümrük vergilerini ticaret müzakerelerinde stratejik bir araç olarak kullanma planlarının [altını çiziyor](#). Lutnick gümrük vergilerini hem bir gelir kaynağı hem de ülkelere vergilerini düşürmeleri için baskı yapmanın ya da yurt içinde üretilmeyen ürünleri muaf tutarken şirketleri üretimi ABD'ye kaydırmaya teşvik etmenin bir aracı olarak tanımladı. Benzer şekilde Marco

Rubio ve Mike Waltz'ın [atanması](#) da yönetimin özellikle Çin'e karşı korumacı eğilimlerini pekiştiriyor.

Korumacı ideolojilerle uyumlu figürlerin dahil edilmesi, evrensel gümrük vergileri ve ticaret anlaşmalarının yeniden müzakere edilmesi gibi politikalara yeniden odaklanılacağına sinyali verebilir. Trump'ın kendisinin yanı sıra Çin karşıtları da dahil olmak üzere birçok kabine üyesinin kapsamlı iş bağları ve ekonomik odaklı öncelikleri göz önüne alındığında, ekonomik veya ticari çıkarların önemli ölçüde etkilenmesi durumunda pozisyonlarının değişmesi muhtemeldir. Kısacası, bu "Çin karşıtı" kabine başlangıçta Çin'i hedef alan agresif politikalar izleyebilecek olsa da önlemlerin işletmelere ve daha geniş ekonomik hedeflere zarar verdiği kanıtlanırsa yaklaşımlarını değiştirmeleri mümkündür.

2.2.3. Trump'ın Yurt İçindeki Gücü

Donald Trump'ın ilk dönemi, gümrük vergileri yoluyla ABD ticaret politikasını şekillendirme yetkisine sahip olduğunu göstermiştir. Trump'ın bu yetkiyi ikinci döneminde de kullanması muhtemeldir. Her şeyden önce Donald Trump, Cumhuriyetçilerin [çoğunlukta](#) olduğu Kongre aracılığıyla ABD ticaret politikasını şekillendirme yoluna başvurabilir. ABD yasalarına göre, Kongre'ye "vergiler ve harç koyma ve toplama" ve "yabancı uluslarla ticareti düzenleme" yetkisi veren ABD Anayasası'nın 1. Maddesi, 8. Bölümünde belirtildiği üzere, Kongre gümrük vergileri uygulama konusunda anayasal yetkiye [sahiptir](#). Dolayısıyla Trump, önemli bir yasama muhalefeti olmaksızın gümrük vergileri uygulayabilir. Ancak Kongre yolunu izlemek, Trump'ın beklemek istemeyebileceği yavaş bir süreç olabilir.

Buna ek olarak, Trump ilk döneminde, ikinci döneminde de kullanması muhtemel olan çeşitli yasalar kapsamında verilen yürütme yetkilerine dayanmıştır. 1974 tarihli Trade Act (Ticaret Yasası) [301. Bölümü](#), ABD ticaretine haksız ya da zararlı olduğu düşünülen ticari uygulamalara karşılık olarak başkana gümrük vergisi uygulama yetkisi verirken, 1962 tarihli Trade Expansion Act (Ticareti Genişletme Yasası) [232. Bölümü](#), başkanların çelik ve alüminyum ithalatına uygulananlar gibi ulusal güvenlik gerekçeleriyle gümrük vergilerini haklı göstermelerine olanak tanımaktadır. Bölüm 232 Ticaret Bakanlığı'nın soruşturmasını gerektirirken, Bölüm 301 ABD Ticaret Temsilciliği'nin incelemesini zorunlu kılmaktadır. Bununla birlikte, kabine yetkilileri gecikmeleri önlemek için bu prosedürleri hızlandırabilir, çünkü uzun süreli eylemsizlik görevden alınmalarına yol açabilir. Evrensel gümrük vergileri uygulamak için yürütme yetkilerinin kullanılmasıyla ilgili bir sorun, bunların genellikle haksız ticaret uygulamalarına veya ulusal güvenliğe yönelik tehditlere karşı hedeflenen önlemler olarak tasarlanmasıdır. Tüm ülkelere karşı bu tür vergileri haklı göstermek zor olacaktır, çünkü hepsinin haksız ticaret uygulamalarında bulunduğu makul kabul edilemez.

Ayrıca, [International Emergency Economic Powers Act](#) (Uluslararası Acil Ekonomik Güçler Yasası) (IEEPA)

acil durumlarda devreye sokulabilir ve Trump'ın asgari prosedürel gerekliliklerle hızlı bir şekilde ikili veya evrensel gümrük vergileri uygulamasına olanak tanır. ABD Ticaret Temsilciliği'nin eski genel danışmanlarından Warren Maruyama'ya göre IEEPA Trump için önemli avantajlar sunuyor. Maruyama, bunun çok az prosedürel gerekliliği olan bir acil durum yetkisi olduğunu ve Trump'ın potansiyel olarak görevdeki ilk gününde hızlı bir şekilde hareket etmesine olanak tanıdığını [belirtiyor](#). Trump'ın kullanabileceği diğer araçlar arasında 122. Bölüm, Balance-of-Payments Authority (Ödemeler Dengesi Yetkisi) ve 1930 tarihli Tariff Act (Gümrük Vergisi Yasası) 338. Bölümü yer alıyor.

Bununla birlikte, bu yürütme yetkilerinin kullanılmasının zorlukları da yok değildir. Aralarında Dünya Ticaret Örgütü'nün eski genel müdür yardımcısı Alan Wm. Wolff'un da bulunduğu kişiler, IEEPA'nın gümrük vergisi uygulamasındaki geniş kapsamının bir ["yetki tecavüzü"](#) olabileceğini ve müttefikler de dahil olmak üzere tüm ülkelerle ticarete karşı kullanılmasının aşırı olabileceğini savunuyor. Bu tür eleştiriler mahkemelere de taşındı, ancak kararlar genellikle Trump'ın [lehine](#) oldu. ABD mahkemeleri idari devlete daha şüpheli yaklaşıma başlamış olsa da özellikle ulusal güvenlik söz konusu olduğunda başkanlık yetkilerine [saygı göstermeye](#) devam ediyor. Bu durum, Trump'ın korumacı politikalar konusundaki kararlı tutumu ve hükümet kontrolünün sağladığı önemli siyasi avantaj göz önüne alındığında, Trump'ın agresif gümrük vergileri ile ilerlemesi olasıdır. Trump ancak ondan sonra herhangi bir mahkeme itirazının sonucunu bekleyebilir. Sonuç olarak, bu itirazların ticaret ve ekonomi politikalarının seyrini önemli ölçüde değiştirmesi pek olası değildir.

2.2.4. Ekonomik Endişeler

Ticaret açığını azaltmak ve imalat sektöründeki istihdamı artırmak gibi ekonomik kaygılar Trump'ın ticaret politikalarını şekillendiren temel faktörlerdir. Bu mantıkla, gümrük vergileri nedeniyle enflasyonun yükselmesi, iş dünyasının tepkilerinin giderek olumsuzlaşması ya da misillemenin başa çıkılmaz hale gelmesi durumunda, Trump'ın ticarete yaklaşımında bir değişiklik olabilir. Bu durum, atadığı bazı kişilerin ilk döneminde muafiyetler getirmek de dahil olmak üzere politikaları değiştirmesi için kendisine neden baskı yaptığını açıklayabilir. Buna göre Trump, ilk döneminde [yaptığı](#) gibi, ABD'li tedarikçilerden veya Çin dışından kolayca temin edilemeyen bazı malların gümrük vergilerinden muaf tutabilir.

Her şeyden önce Trump, otomobil işçilerinin, çiftçilerin ve günlük ürünlerin pahalılığından dolayı hayal kırıklığına uğrayan tüketicilerin karşılaştığı zorlukları ele almak için kampanya yürütmüştür. Ek gümrük vergileri nedeniyle birçok kişinin beklediği gibi ithal ürünleri önemli ölçüde daha pahalı hale getirirse, bu gruplar arasındaki sempatisini hızla [yitirebilir](#). Nihayetinde ["kamuoyu mahkemesi"](#) Trump'ın ticaret politikalarının şekillenmesinde önemli bir rol oynayabilir. Sonuç olarak, Trump önemli bir ekonomik tepkiyle karşılaşması halinde geri adım atabilir ve hatta ti-

caret politikalarını bazı istisnalar içerecek şekilde değiştirebilir.

2.2.5. Ulusal ve Ekonomik Güvenlik Endişeleri

Trump'ın ticaret politikalarının güvenlik boyutunu anlamak çok önemlidir. Trump için gümrük vergileri sadece gelir elde etmeye yönelik ekonomik araçlar değil, aynı zamanda ABD bakış açısıyla diğer ulusların sömürsünü ele almaya yönelik araçlardır. Örneğin, Trump'ın yasadışı uyuşturucu kaçakçılığıyla mücadele için önerdiği gümrük vergileri, ekonominin ötesinde daha geniş ölçekli politika hedeflerine ulaşmadaki faydalarının altını çizmektedir. Bu, Trump'ın Meksika'ya ABD'ye yasadışı göçü engellemesi için baskı yapmak amacıyla Meksika'dan gelen ürünlere %5'lik genel bir gümrük vergisi tehdidinde bulunduğu ilk dönem yaklaşımını [yansıtmaktadır](#). Gümrük vergilerini daha geniş politika hedefleri doğrultusunda kullanmanın bir başka örneği de Trump'ın yasadışı göçü ve uyuşturucu kaçakçılığını [engellemek](#) için Kanada ve Meksika'dan yapılan ithalata ilk günden itibaren gümrük vergisi uygulama tehdididir.

Bu tür uygulamalar Trump'ın gümrük vergilerini çeşitli politika hedefleri için bir koz olarak etkin bir şekilde kullandığını göstermektedir. Ulusal ve ekonomik güvenliğe katkıda bulunan unsurlar olarak gümrük vergilerine yaptığı vurgu göz önüne alındığında, gümrük vergilerinin enflasyon gibi olumsuz etkilerini daha geniş güvenlik ve politika hedeflerine ulaşmak için kabul edilebilir bir ödün olarak algılaması ve bu nedenle vergileri uygulamaya devam etmesi olasıdır.

3. Olası Politikalar ve Etkileri

3.1. Olası Politikalar

Trump'ın söylemleri, ilk dönem politikaları ve diğer ilgili faktörlere dayanarak, potansiyel ticaret gündemine ilişkin aşağıdaki sonuçlar çıkarılabilir:

- **Gümrük Vergilerinin Kullanılmaya Devam Edilmesi:** Gümrük vergilerinin ticaret stratejisinde birincil araç olmaya devam etmesi bekleniyor.
- **Çin'e Karşı Güçlü Duruş:** Bu muhtemelen hem ticaret açığını azaltmak gibi ekonomik kaygılardan hem de tedarik zinciri esnekliği ve ulusal güvenlik tehditleri gibi güvenlik kaygılarından kaynaklanacaktır.
- **Müttefiklerin Hedef Alınması:** AB, Kanada ve Meksika gibi müttefikler de ABD için daha elverişli ticaret koşullarını yeniden müzakere etme çabalarının bir parçası olarak gümrük vergileriyle karşı karşıya kalabilir.

- **Müzakerelerde Koz Sağlama:** Gümrük vergileri ekonomik ve güvenlik amaçlarına hizmet edecek ve aynı zamanda koz elde etmek için bir pazarlık aracı olarak işlev görecektir.
- **Başlangıçtaki Saldırganlık:** Ticaret politikalarının ve gümrük vergilerinin, muhtemelen hakimiyet kurmak için sert bir şekilde uygulanması bekleniyor, ancak pratik zorluklar ve ekonomik etkiler ortaya çıktıkça bunlar yumuşayabilir.
- **En Çok Etkilenen Sektörler:** Etkilenmesi muhtemel kilit sektörler arasında, ticaret anlaşmazlıklarına dahil olmaları ve ABD'nin ekonomik güvenliği açısından önemleri nedeniyle imalat, teknoloji ve tarım yer alıyor.

3.2. Etki

Trump'ın olası gümrük vergileri ve bunların etkileri, güçlü bir şekilde desteklenmekten sert eleştirilere kadar çeşitli görüşlere yol açtı. Bir tarafta, Trump yönetimindeki eski ABD Ticaret Temsilcisi Robert Lighthizer gibi destekçiler, gümrük vergilerinin ticaret açığını azaltmaya yardımcı olacağını, işleri ABD'ye geri getireceğini ve diğer ülkelerin ABD ticaret politikalarını sömürmesini engelleyeceğini savunuyor. Destekçiler, gümrük vergilerinin, özellikle ticaret uygulamalarının adil olmadığını düşündükleri Çin gibi ülkelerle ticari ilişkileri dengeleyebileceğine inanıyorlar. Aslında [Lighthizer'a göre](#) Trump'ın ilk döneminde gümrük vergileri ne enflasyona neden oldu ne de ekonomiye zarar verdi. Bunun yerine, serbest ticaret politikaları iş kayıplarına, ortalama ücretlerde durgunluğa ve büyük bir ticaret açığına yol açtı. Lighthizer'a göre, ekonomik büyümenin yavaşlaması ve inovasyonun geri kalması da Trump'ın gümrük vergileri uygulayarak değiştirmeye çalıştığı serbest ticaret politikalarının sonuçlarıydı. Bu politikalar sayesinde üretimin arttığını, Covid-19 pandemisinden önce ithalatın düşüş eğiliminde olduğunu ve çalışanların kayıtlardaki en yüksek reel ücret artışını yaşadığını belirtti.

Öte yandan, bu politikaları eleştirenler gümrük vergilerinin [ABD çalışanları ve işletmelerinin](#) yanı sıra [ABD ve dünya](#) üzerinde yıkıcı etkileri olabileceği konusunda uyarıyor. Yüksek gümrük vergilerinin imalat ve perakende gibi ithalata bağımlı sektörlerde iş kayıplarına yol açabileceğini savunuyorlar. Ayrıca, eleştirenler bu gümrük vergilerinin ticaret ortaklarının misilleme önlemlerini tetikleyebileceğine, küresel tedarik zincirlerini bozabileceğine ve ticaret savaşlarını tırmandırarak uluslararası ilişkilere ve ekonomik istikrara daha fazla zarar verebileceğine işaret ediyor.

Trump'ın ikinci dönemi için önerdiği gümrük vergisi politikasını değerlendirildiğinde, gümrük vergilerinin belirli hedeflere ulaşabilmesine karşın, önemli ekonomik ve ekonomik olmayan ödünlere beraberinde getirdiği açıktır. Trump'ın ikinci dönemindeki olası ticaret politikaları göz önünde bulundurulduğunda, daha geniş kapsamlı güm-

rük vergileri nedeniyle enflasyonun artması beklenmekle birlikte, bunun boyutu para biriminin değer kazanması ve tedarik zincirleri gibi faktörlere bağlı olacaktır. Gümrük vergileri üretimin bir miktar yeniden ABD'ye taşınmasını teşvik etse de yüksek yeniden taşıma maliyetleri, kalifiye işçi eksikliği ve alternatif küresel üretim merkezleri nedeniyle iş imkanlarının yeniden ABD'ye kazandırılmasının sınırlı kalması muhtemeldir. Benzer şekilde, gümrük vergilerinin Çin ile olan ticaret açığını azaltma ihtimali olmakla birlikte, düşük tasarruf oranları ve yüksek kamu harcamaları gibi yapısal ekonomik faktörlerden etkilenen ABD'nin ticaret açığını daha geniş ölçekte ele alması olası değildir. Ayrıca, gümrük vergileri önemli bir gelir yaratabilse de daha yüksek tüketici maliyetleri ve sekteye uğrayan tedarik zincirleri genel ekonomik faydalarını azaltabilir. Son olarak, ekonomik endişelerin ötesinde, gümrük vergilerinin yasadışı göç ve uyuşturucu kaçakçılığı gibi ekonomik olmayan hedeflere ulaşmak için stratejik bir araç olarak hizmet ederek ve diğer ülkeleri uyuşturucu kaçakçılığı ve benzer endişeleri ele almaya teşvik ederek bu ekonomik olmayan hedeflere ulaşmaları muhtemeldir.

1. Enflasyon

Trump'ın ilk döneminde, yıldan yıla enflasyon oranı yaklaşık %1.9 iken, Biden döneminde %5.2'ye yükseldi. Bu durum Lighthizer'ın gümrük vergilerinin enflasyonu artırmadığı yönündeki argümanını desteklemektedir. Ancak bu durum, öncelikle, ABD'nin gümrük vergilerinin maliyetlerini hissetmediği anlamına gelmiyor. Araştırmalar, bazı işletmelerin gümrük vergilerinden kaynaklanan maliyetleri müşterilere yansıtmadan daha düşük kar marjları elde ederek [absorbe etmeyi](#) tercih ettiğini göstermektedir. İkinci olarak, Trump'ın ilk dönemindeki nispeten düşük enflasyon, istikrarlı küresel petrol fiyatları ve genel fiyat ortamını yumuşatan düşük ücret artışı gibi daha geniş ekonomik faktörlere de bağlanabilir. Üçüncü olarak, gümrük vergilerinin hedefe yönelik olması ve yerli sanayiler için kritik olduğu düşünülen bazı mallar da dahil olmak üzere belirli ürünlerin istisna tutulması, gümrük vergilerinin genel enflasyon üzerindeki doğrudan etkisini sınırlamıştır.

Ancak bu kez Trump, daha kapsamlı gümrük vergileri uygulama sözü veriyor. Bu da bazı işletmeler bu vergilerin etkisini üstlenmeyi tercih etse bile, daha geniş kapsamlı gümrük vergilerinin enflasyon üzerinde yukarı yönlü bir baskı yaratacağı anlamına geliyor. Dahası, aynı sebepten dolayı gümrük vergilerinin genel enflasyon üzerindeki doğrudan etkisini sınırlamak daha zor olacaktır. Gerçekte, gümrük vergileri uygulamak, döviz talebini azaltarak para birimini [güçlendirebilir](#). Bunun nedeni, gümrük vergilerinin ithal malları daha pahalı hale getirerek ithalat hacimlerini düşürmesi ve ABD'li alıcıların dolarlarını yabancı para birimleriyle değiştirme ihtiyacını azaltmasıdır. Daha güçlü bir dolar, daha zayıf yabancı para birimlerinde fiyatlandırılan ithalatın göreceli maliyetini düşürerek gümrük vergilerinin enflasyonist etkilerini hafifletebilir.

Ancak bu durum nihai olarak doların değer kazanma oranına, gümrük vergisine tabi ürünlerin nispeten değer kaybeden para birimlerine sahip ülkelerden ne ölçüde temin edildiğine ve diğer ekonomik dinamiklere bağlıdır. Örneğin, gümrük vergileri, para birimlerinin istikrarlı olduğu veya değer kazandığı ülkelerden gelen ürünlere uygulanırsa, daha güçlü bir doların olumlu etkisi daha az belirgin olabilir.

Bu nedenle, gümrük vergileri nedeniyle enflasyonun artması muhtemel olsa da bu enflasyonun derecesi doların değer kazanması ve tedarik zincirleri gibi faktörlere bağlı olacaktır. Trump'ın evrensel gümrük vergilerini dile getirdiği göz önüne alındığında, enflasyonist etkinin bu kez tüketiciler tarafından da önemli ölçüde hissedilmesi beklenebilir. Ancak, tüketiciler üzerindeki bu etkinin zamanla yavaşça hissedilmesi olasıdır.

2. Üretime Dayalı İşleri Geri Getirmek

Gümrük vergilerinin, özellikle ithalata dayalı sektörlerde bazı imalat işlerini geri getirmeye teşvik edici olabileceği, yenilikçiliği artırarak ve hizmet sektörüne aşırı bağımlılığı azaltarak [olumlu katkılar](#) sağlayabileceği düşünülmektedir. Bunun ana nedeni, gümrük vergilerinin ithal ürünlerin maliyetini artırarak yerli üretimi daha rekabetçi hale getirmesi ve firmaların bazı operasyonlarını yeniden ABD'ye kaydırmaya teşvik edebilmesidir. Örneğin, Samsung ve LG'nin Güney Carolina ve Tennessee'deki fabrika kurulumları, çamaşır makinelerine yönelik gümrük vergileri ile [ilişkilendirilmiştir](#). Benzer şekilde, Generac ve Williams Sonoma gibi şirketler de gümrük vergilerinin neden olduğu mali baskılar nedeniyle bazı üretimlerini Çin'den ABD'ye geri taşımaya [karar vermiştir](#). Başka bir örnek olarak, Trump'ın döneminde ABD çelik endüstrisi [iyileşmiştir](#).

Ancak, gümrük vergileri üretimi ABD'ye taşımaya teşvik etse de bu vergilerin ABD'deki imalat sektörü üzerindeki genel etkileri karışıktır. Trump'ın ilk döneminde bazı şirketler operasyonlarını taşıırken, diğerleri Vietnam ve Hindistan gibi düşük maliyetli üretim merkezlerini tercih etmiştir. Ayrıca, Trump yönetimi döneminde offshore üretim [devam etmiş](#) ve 2016 ile 2018 arasında yaklaşık 1.800 fabrika kaybedilmiştir. Örneğin, Peterson Institute for International Economics'den Gary Hufbauer ve Euijin Jung, Trump yönetimi altında uygulanan çelik gümrük vergilerinin yaklaşık 8.700 yeni çelik işine yol açacağını [tahmin etmiştir](#). Ancak, bu işlerin her birinin ortaya çıkışı ortalama 650.000 dolara mal olmuştur ki bu, çelik işçisinin ortalama maaşının yaklaşık 11 katıdır. Bu durum, gümrük vergilerinin verimsizlik ve ekonomik yük taşıyan, yeniden üretim maliyetleri, nitelikli işgücü eksikliği ve ABD'deki yüksek maaşlar gibi önemli engelleri barındıran etkisini gözler önüne sermektedir.

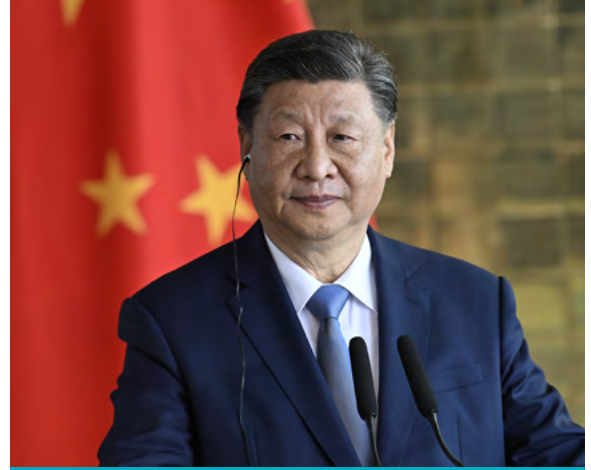
Bu nedenle, gümrük vergilerinin ve diğer faktörlerin, özellikle kısa vadede üretimin kısmen ABD'ye taşınmasını teş-

vik edeceği düşünülse de bunların imalat işlerini Trump'ın beklediği ölçekte ABD'ye geri getirmesi pek olası görünmemektedir. Ve hatta evrensel gümrük vergileri, Vietnam ve Hindistan gibi ülkeleri üretimi taşımak için daha pahalı hale getirirse de üretimi ABD'ye taşıma maliyetlerinin yüksekliği ve ABD'deki nitelikli işgücü eksikliği gibi zorluklar, imalatın beklenen ölçekte ABD'ye taşınmasını zorlaştıracaktır.

3. Ticaret Açığı

Ticaret açığı doğası gereği zararlı olmasa da ithalata aşırı bağımlılık veya kilit sektörlerde yetersiz yerli üretim gibi ekonomik dengesizliklere işaret edebilir. Ticaret açığını eleştirenler, kalıcı açıkların imalat sektöründe iş kayıplarına ve yabancı ülkelere [artan borçlanmaya yol açabileceğini](#) öne sürmektedir. Ancak birçok ekonomist, ticaret açıklarının mutlaka zararlı olmadığını, genellikle ithalat talebinin yüksek olduğu güçlü bir ekonomiyi yansıttığını savunur. Bu nedenle, ticaret açığı her zaman derhal ortadan kaldırılması gereken bir sorun olarak görülmemelidir. Aslında, ticaret açığı ekonomik zayıflığın bir işareti olmaktan ziyade, ithalata yönelik güçlü bir iştah ve ekonominin canlılığını [yansıtabilir](#). Bununla birlikte, ABD'nin ticaret açığının büyüklüğü ve Çin ile ticarete aşırı bağımlılığı hala geçerli endişeler arasındadır.

Buna bağlı olarak, Trump'ın ilk döneminde uyguladığı gümrük vergisi politikası, ticaret açığının olumsuz etkilerini dikkate alarak öncelikle bu açığı azaltmayı hedeflemiştir. Bu, Trump'ın dile getirdiği hedefi olmasına rağmen, ticaret politikaları esasen Çin ile olan ticaret açığını [azaltmada](#) etkili olmuştur (aşağıdaki tabloya bakınız). Bu durum, gümrük vergilerinin Çin ile olan ticaret açığını azaltmada kısmen başarılı olduğunu, ancak genel ticaret açığında geniş çaplı bir azalmaya yol açmadığını, çünkü ticaretin yalnızca başka yerlere yönlendirildiğini göstermektedir.

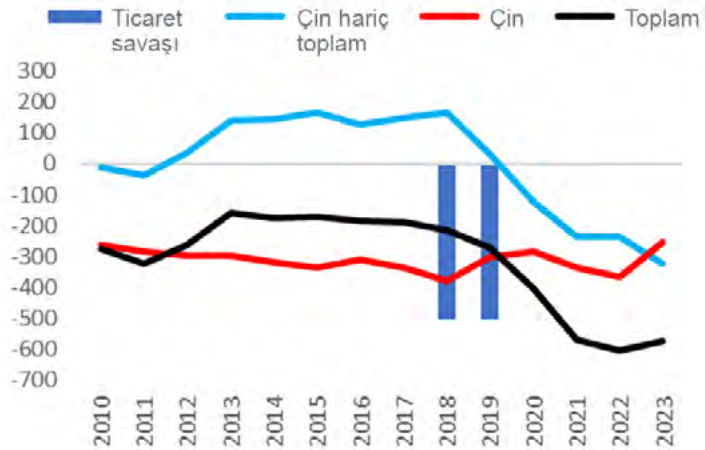
(Mateus Bonomi - Anadolu Ajansı)

Trump'ın ikinci döneminde Çin'den ithal edilen ürünlere uygulanması beklenen gümrük vergilerinin, ABD ve Çin arasındaki ticaret dengesizliğini [azaltacağı](#) tahmin ediliyor. Bu vergiler, Çin'den gelen ithalatın maliyetini artırarak ABD'li şirketleri alternatif kaynaklar aramaya ve tedarik zincirlerini çeşitlendirmeye teşvik edebilir. Bu değişim, Çin'den ithal edilen malların hacmini azaltarak iki ülke arasındaki ticaret dengesini iyileştirebilir.

Ancak, Trump'ın ilk döneminde görüldüğü gibi, gümrük vergilerinin ABD'nin genel ticaret açığı üzerinde önemli bir etki yaratması beklenmemektedir. Ticaret açığı, esas olarak ithalat üzerindeki gümrük vergilerinin doğrudan etkilerinden ziyade, yerel tasarruf oranları, devlet harcamaları ve tüketim alışkanlıkları gibi daha geniş ekonomik faktörler tarafından şekillenir. Ticaret açığını etkili bir şekilde azaltmak için, bu dengesizliğin temel nedenlerini anlamak gereklidir. ABD'de hükümetin yüksek oranlı bütçe açığı—

ABD ticaret açığı, toplam & Çin ile olan (2010-2023) (\$)

Trump'ın ticaret savaşı Çin ile olan ticaret açığını azaltsa da genel ticaret açığı üzerinde etkisiz kalmıştır.

Kaynak: Richard Baldwin

GSYİH'nin %6,7'si seviyelerinde—ticaret açığının ana nedenlerden biridir ve harcamaların gelirlerden fazla olması bu açığı artırmaktadır. Bir [diğer etken](#) ise, ABD'nin düşük ulusal tasarruf oranıdır ki bu durum kısmen tüketim odaklı ekonomisini yansıtmaktadır. Bu, mali reformlar yapılmadıkça—özellikle hükümet harcamalarının azaltılması yoluyla—Trump'ın ikinci döneminde uygulanacak gümrük vergilerinin genel ticaret açığını önemli ölçüde azaltamayacağına göstermektedir.

4. Para Birimi

Gümrük vergilerinin bir ülkenin para birimi üzerinde önemli etkileri olabilir. Potansiyel olumlu sonuçlardan biri, gümrük vergilerinin yerel para biriminin değerini artırmasıdır. Bu durum, gümrük vergilerinin yabancı mallara olan talebi azaltmasıyla ortaya çıkar; böylece sermaye çıkışı azalır ve yerel para biriminin değeri artar. Ayrıca, yüksek gümrük vergileri yerel üretimi teşvik ederek yabancı yatırımları çekebilir ve bu da para biriminin daha da değer kazanmasına katkı sağlayabilir.

Diğer yandan, gümrük vergileri ticaret dengesizliklerine veya yatırımcı güveninin azalmasına yol açarsa, para birimi değer kaybedebilir. Örneğin, gümrük vergileri nedeniyle ticaret açığı sürekli hale gelirse, sermaye çıkışları yerel para birimi üzerinde aşağı yönlü baskı yaratabilir. Ayrıca, gümrük vergileri ithal malların maliyetini artırırsa, enflasyon yükselebilir ve bu durum merkez bankasının faiz oranlarını artırmasına neden olabilir. Bu durum da para birimi üzerinde karmaşık ve öngörülemez etkiler yaratabilir.

Aynı şekilde, güçlü bir yerel para birimi, ihracatı yabancı alıcılar için daha pahalı [hale getirir](#) ve talebi azaltabilir. Bu durumda, ithalat azalsa bile ihracat da düşebilir, dolayısıyla ticaret dengesi iyileşmez. Dolayısıyla Trump'ın ticaret politikalarının uzun vadeli etkileri, gümrük vergileri, para politikaları ve piyasa beklentileri arasındaki etkileşime bağlı olacaktır.

5. GSYİH'de Olası Azalma

Birleşik Krallık National Institute of Economic and Social Research'e (Ulusal Ekonomik ve Sosyal Araştırma Enstitüsü) göre, ABD'nin gerçek GSYİH'si, gümrük vergileri uygulanması halinde %4 daha düşük [olabilir](#). Benzer şekilde, Pennsylvania Üniversitesi'ndeki Wharton School, Trump'ın ticaret politikası nedeniyle oluşabilecek bir ticaret savaşının önümüzdeki 20 yıl içinde GSYİH'de %5'e varan bir düşüşe yol açabileceği konusunda [uyarıda bulunuyor](#).

Ayrıca, evrensel gümrük vergileri sadece ABD ekonomisini değil, dünya ekonomisini de [olumsuz etkileyebilir](#). Örneğin, Uluslararası Para Fonu (IMF), 2019 yılında gümrük vergilerinin artmasının küresel GSYİH'yi iki yıl içinde %0,8 oranında azaltabileceği konusunda [uyarıda bulundu](#). Özellikle ihracata dayalı ekonomiler, azalan ticaret hacimleri ve kesintiye uğrayan tedarik zincirleri nedeniyle orantısız kayıplarla karşılaşabilir. Kısacası, artan gümrük vergileri, yalnızca ABD'nin ekonomik büyümesine ciddi riskler

oluşturmakla kalmıyor, aynı zamanda küresel ekonomik istikrarı da tehdit ediyor.

6. Gelir Elde Etme

Trump'ın ticaret politikaları, özellikle gümrük vergilerine olan vurgu, ithalatı vergilendirerek gelir elde etmeyi ve yerli sanayileri teşvik etmeyi amaçlıyor. Bu politikalar, önerilen vergi indirimleriyle kaybedilen gelirleri dengelemek için geliştirildi. Trump'ın ilk döneminde ABD, özellikle Çin'den ithal edilen çeşitli ürünlere gümrük vergileri getirdi. Bu vergilerin federal gelirleri artırması bekleniyordu. Ancak bu gümrük vergilerinin gelir elde etme bakımından etkisi karışık. ABD hükümeti, ABD'li tüketiciler için yükselen fiyatlar ve ticaret ortaklarıyla bozulan ilişkiler gibi maliyetler pahasına, Çin'den yapılan ithalat üzerinden milyarlarca dolar gümrük vergisi topladı. Bazı tahminlere göre, yalnızca Çin mallarına uygulanan vergiler, 2019 yılında ABD'ye 70 milyar dolardan fazla gelir sağladı. Ancak bu kazançlar, azalan ihracat ve tedarik zincirlerindeki aksaklıklar gibi diğer alanlardaki kayıplarla dengelendi ve genel ekonomik faydaları azalttı.

Benzer şekilde, Trump'ın ikinci dönemi için Tax Policy Center, bu gümrük vergilerinin 10 yıl içinde 3,7 trilyon dolar brüt gelir sağlayacağını [tahmin etti](#). Ancak net federal gelir artışının, azalan gelirler ve ekonomik faaliyetler nedeniyle diğer vergi kalemlerindeki düşüşlerle 2,8 trilyon dolar seviyesinde kalması muhtemel. Sonuç olarak, gümrük vergileri gelir yaratma potansiyeline sahip olsa da, beraberindeki maliyetler ve ekonomik etkiler, istenen hedeflere ulaşılmasını zorlaştırabilir.

7. Ekonomik Olmayan Hedefler

Trump'ın ticaret politikalarının ulaşmak istediği amaçlar yalnızca ekonomik değildir; ekonomik olmayan amaçlar da önemli bir rol oynamaktadır. Bu nedenle, uygulansın veya tehdit aşamasında kalsın, gümrük vergilerinin Trump'ın ekonomik olmayan politika hedeflerine ulaşip ulaşamayacağı da değerlendirilmelidir. Bu ekonomik olmayan politika hedefleri arasında iç politikada vatandaş desteğini kazanma, uyuşturucu kaçakçılığı ve yasadışı göçle mücadele etme, ayrıca ABD için daha iyi ekonomik ve ticari şartlar müzakere etme gibi hedefler bulunmaktadır. Trump, gümrük vergilerini ekonomik olmayan hedeflere ulaşmak için önemli bir araç olarak kullanacağını sinyali vererek, Kasım 2024 seçimlerinde önemli bir vatandaş desteği kazanmıştır. Seçimin çekişmeli geçtiği eyaletlerdeki başarısı bunu kanıtlamaktadır.

Ayrıca, Kanada ve Meksika'ya uyuşturucu kaçakçılığı ve yasadışı göçle yeterince mücadele etmedikleri takdirde gümrük vergileri uygulanacağı tehdidi, şimdiden sonuç vermeye başlamıştır. Örneğin, Meksika'daki son baskınlar, bu yılın başlarında fentanil baskınlarındaki keskin düşüşün akabinde [gerçekleşmiştir](#) ve Trump'ın Kanada ve Meksika uyuşturucu ve düzensiz göçle mücadele etmediği hallerde

TIJUANA, MEKSİKA – KASIM 29 Meksika Ulusal Muhafızları'ndan bir CBP görevlisi, 29 Kasım 2024 tarihinde Meksika'nın Tijuana kentindeki San Ysidro Giriş Limanı'nda faaliyete geçen yeni bir kontrol noktasında araç denetimi yapıyor. Meksikalı yetkililer, ABD Başkanı seçilen Donald Trump'ın uyuşturucu ve belgesiz göçmenlerin ülkeye girişini durdurmaya yardımcı olmadıkları takdirde Meksika'yı ekonomik gümrük vergileriyle tehdit etmesinin ardından, araçlar ABD'ye geçmeden önce yasadışı uyuşturucu ve göçmen uygulamasıyla mücadele ve tespit etmek için bir güvenlik filtresi kurdu. (Carlos Moreno - Anadolu Ajansı)

bu ülkelerden gelen mallara %25 oranında gümrük vergisi uygulama tehdidiyle örtüşmektedir.

Trump'ın ilk döneminde Çin'den ithal edilen ürünlere uygulanan gümrük vergileri, Çin ile Faz 1 Anlaşması görüşmelerinde ona önemli bir avantaj sağlamıştır. Tüm bunlar, Trump'ın gümrük vergisi politikasının ekonomik olmayan politika hedeflerinin gerçekleştirilmesi üzerinde önemli bir etkisi olacağını göstermektedir. Bu bağlamda, gümrük vergilerinin kısa ve uzun vadede en büyük getiriyi, ekonomik olmayan politika hedefleri açısından sağlayacağı söylenebilir.

8. En Çok Kimler Etkilenecek?

Sam Lowe'un [hesaplamalarına](#) göre, ABD ile sürekli olarak ticaret fazlası veren ekonomilere sahip ülkeler, örneğin Vietnam, İrlanda, Tayland, Meksika ve Hindistan, gümrük vergilerinden en fazla etkilenen ve ABD tarafından en çok hedef alınan ülkeler [olacak](#). Öte yandan, ABD pazarına [daha az bağımlı](#) olan, ihracatlarının daha küçük bir kısmını ABD'ye yapan, ihracatlarının GSYİH'de daha düşük bir paya sahip olduğu ve diğer pazarlara ihracat yapan ülkeler ise daha az etkilenecek.

Küresel olarak, Trump'ın politikaları özellikle Çin ile küresel ticaret akışlarını bozabilir. Çin mallarına getirilecek yeni gümrük vergileri, tedarik zinciri aksaklıklarını artırma-

bilir ve küresel üretim maliyetlerini yükseltebilir. Türkiye gibi ülkeler için ise bu politikaların bazı sonuçları olabilir; Trump'ın ilk döneminde Türk çeliğine %50 gümrük vergisi uyguladığı dönem bunun bir örneğidir. Ancak, ABD pazarına erişimi kaybetseler dahi tüm ülkeler er ya da geç bu durumu toparlayacaktır. Örneğin, Türkiye ABD'ye ihracatını tamamen durdursa bile, 2026 yılına kadar Türkiye'nin [tamamen toparlanması](#) öngörülmektedir ki bu, umut verici bir zaman dilimidir.

4. Trump'ın Politikalarına Küresel Tepkiler

Trump'ın ilk döneminde, Çin ve AB gibi büyük küresel aktörler, ABD gümrük vergilerine karşı misilleme önlemleri almanın yanı sıra, ticaret anlaşmazlıklarını ele almak için müzakereler başlatmış ve konuyu Dünya Ticaret Örgütü'ne taşımışlardı. Bu kez, Çin'in ABD'nin ihracat kontrollerine verdiği [hızlı tepki](#), misillemeye hazır olduğunu gösteriyor. Buna göre, Trump'ın ikinci döneminde, Çin diğer ülkelerden daha savunmacı bir yaklaşım benimseyebilir ve örneğin döviz kurunu düşürme, ihracat teşvik oranını artırma ya da kritik metallerin veya minerallerin ihracatını

yasaklama gibi [önlemleri gündeme getirebilir](#). Ancak bu tür misillemelerden sonra Çin, muafiyetler veya uzlaşma yolları aramaya başlayacaktır.

Öte yandan, AB ve diğer ülkeler daha pragmatik bir tutum benimseyebilir; ABD ve Çin ile ekonomik bağlarını dengelemeye çalışarak doğrudan çatışmadan kaçınabilirler. Bu doğrultuda, ABD ile müzakere edebildikleri ölçüde işbirliğine odaklanmaları muhtemeldir. Trump'ın ilk döneminde görüldüğü üzere, ülkeler ABD'den gümrük vergileri muafiyetleri sağlamak için [üç ana talep](#) ile karşılaşabilirler:

- Daha fazla ABD ürünü satın almak (veya kendi ürünlerinin ihracatını azaltmak),
- Trump'a, özellikle Çin'e yüksek gümrük vergileri uygulamak gibi küresel girişimlerinde destek vermek,
- Benzer diğer girişimler.

Bu tür tavizleri kabul eden ülkeler, ABD'nin ticaret politikalarında kendilerine karşı daha esnek bir tutumla karşılaşabilirler. Ancak, Trump'ın gümrük vergilerini bir araç olarak güçlü bir şekilde kullanmaya odaklanması, bu ülkelerin esneklikten yararlanma olanaklarını sınırlandırabilir.

Trump'ın resmi olarak görevine başlamasıyla oluşabilecek olası siyasi karışıklıkları göz önünde bulunduran ülkeler, Çin ve ABD'ye karşı tutumlarını erken belirlemelidir. Çünkü önceki dönemde Trump politikalarının olumsuz etkilerini [sınırlamayı](#) başarsalar da bu kez Trump'ın ticaret politikalarının daha geniş kapsamlı olması bekleniyor ve bu durum iyi bir hazırlık gerektiriyor.

Bu durumu yönetmek için, örneğin AB'nin yeni lider kadrosu, ABD'nin ticaret politikalarının çok büyük bir etkisi olmaması için çoğulculuğu korumayı önceliklendirerek, ekonomik çıkarları güvence altına almak ve daha geniş kapsamlı dış politika hedeflerini gerçekleştirmek arasında bir denge kurmak [zorunda kalacaktır](#). Ayrıca, hükümetler, küresel rekabetçiliği artırmak için özel sektör politikalarını [gözden geçirmeli](#) ve aceleci önlemlerden, örneğin misilleme niteliğindeki sübvansiyonlardan veya ABD ile gerilimi tırmandıracak adımlardan kaçınmalıdır. Öte yandan, herhangi bir anlaşmazlığı DTÖ'ye taşımak etkisiz olacaktır; çünkü ABD'nin herhangi bir kararı halihazırda işlevsiz olan temyiz kurumuna götürerek DTÖ'nün yargı işlevlerini devre dışı bırakması muhtemeldir.

5. Özel Sektör Tepkisi ve Hazırlığı

Trump'ın korumacı ticaret politikalarının küresel tedarik zincirlerini aksatması muhtemeldir. Bu nedenle, şirketler şimdiden ürün stoklamaya [başlamış](#) ve daha yerelleşmiş tedarik ağlarına yönelme veya kırılgan ticaret ilişkilerine olan bağımlılıklarını azaltmak için alternatif pazarları keşfetme arayışına girmiştir. Trump'ın ticaret politikalarının sonucu olarak ABD şirketleri, yurt içi üretime yatırım

yapmaya teşvik edilebilir, ancak bu geçiş kısa vadede maliyetleri artırabilir. Özellikle Çin ile yaşanan gerilimler, şirketleri üretim üslerini yeniden değerlendirmeye ve yeni tedarik kaynakları aramaya zorlayabilir.

Trump politikalarından etkilenen bölgelerden ithalata bağımlı olan şirketler, tedarik stratejilerini yeniden gözden geçirmek zorunda kalabilir. Yeni ticaret ortamına uyum sağlamak, alternatif pazarlar veya tedarik zincirlerine yönelik stratejik yatırımları gerektirebilir ve üretimin farklı ülkelere taşınması da bu kapsamda değerlendirilebilir.

Ancak, Çin ürünlerinin Meksika gibi üçüncü ülkelerde birleştirilip ABD'ye satılması sorununa yanıt olarak, ABD "menşe kuralları" [uygulayarak](#) Çin mallarının dolaylı olarak girişini önlemek için ek bürokratik işlemler getirebilir. Alternatif olarak, ABD, tüm ithalatlara %60'ın üzerinde gümrük vergisi koyabilir. Her iki yaklaşım da işletmeler ve tüketiciler için artan maliyetler ile sonuçlanacaktır.

Sonuç

Donald Trump'ın ikinci dönemindeki olası ticaret politikalarının, ekonomik ve ulusal güvenlik kaygılarını ele almak için gümrük vergilerini temel bir araç olarak kullanması bekleniyor. Bu politikalar, ticaret açıklarını azaltmayı, üretimin ülkeye geri dönmesini teşvik etmeyi ve uluslararası müzakerelerde baskı aracı oluşturmayı hedeflerken, yüksek enflasyon, üretimde sınırlı bir toparlanma ve tedarik zincirlerinde aksaklıklar gibi önemli maliyetler getirmektedir. Ayrıca, yapısal ekonomik sorunlara dayanan ABD ticaret açığının yalnızca gümrük vergileriyle çözülmesi olası değildir. AB ve Çin gibi toplulukların ve ülkelerin misilleme yapması veya yeniden müzakere süreci başlatması beklenirken, işletmelerin artan korumacılık ve değişen ticaret dinamikleri karşısında belirsizlikleri yönetmek için hazırlıklı olması gerekmektedir. Sonuç olarak, Trump'ın ticaret gündeminin etkinliği, stratejik hedeflere ulaşmak ile ekonomik sonuçları yönetmek arasında ince bir denge kurmaya bağlı olacaktır.